

Kitüntetések 2018. március 15.

Nemzeti ünnepünk, március 15. alkalmából az idén is számos állami és szakmai kitüntetést adtak át. A díjazottak közül kiemeljük azokat az alkotókat, akiknek tevékenysége az építészet, az épített környezet, illetve a társzművészetek képviselőiként kaptak ebben az évben elismerést.

A Magyar Érdemrend középkeresztje polgári tagozata kitüntetést kapott a magyar építészeti kultúra érdekében több mint hat évtizede végzett szerteágazó kutatói, publikációs, szerkesztői és oktatói tevékenysége elismeréseként **dr. Vámosy Ferenc**.

Ybl-díjban részesültek:

Callmeyer László építész a magyarországi kistelepüléseken rejtőz építészeti értékek védelmében, megmentésében, azok feltárásában és továbbépítésében kifejtett több évtizedes „gondoskodó” építész alkotói munkássága elismeréseként.

„Munkáit áttekintve, azonnal felfedezhető elkötelezettsége, gondolatainak egy pontosan meghatározható szakmai, emberi mezsgyéje.

Ez nem más, mint a hazaszeretetből fakadó értékvédelem, értékmentés. Minden, ami kultúránkban értéket képvisel, azt észrevenni, erejéit megemelni, annak életét a jövő számára meghosszabbítani. Ez a nemes szándék az alkotó természetéből fakad, ettől hiteles minden munkája. „Gondviselő” munkamódszere által egy összedőlni készülő ház nemcsak hogy talpra áll, hanem áthatja térképző ereje, az igazán rejtőz téri érték kibontása, továbbépítése....” (részlet a laudációból)

Anthony Gall építész Kós Károly szellemi és alkotói örökségének méltó módon történő közvetítéséért, a magyar szecessziós és népi építészet szakértőjeként végzett munkájáért, valamint magas színvonalú kutatói, építésztervezői és oktatói tevékenysége elismeréseként. „...Építészeti felfogása a magyar organikus építészethez, tágabb értelemben a regionalizmushoz kötődik. Megvalósult épületeinek jó része az építészeti tradíciók folytatásának rendkívül sikeres példái. A tradíció folytatását ő is folyamatos újratelentésként, kreatív és szabad felhasználásként értelmezi, hasonlóan Bartók Bélához és Kodály Zoltánhoz, s különösképpen példaképéhez, Kós Károlyhoz, akinek életműve elméleti munkásságának középpontjában áll. Fő törekvése a történelmi és földrajzi értelemben vett „hely” kialakítása és továbbalakítása építészeti eszközökkel, a lokális kultúra továbbépítése. A Kárpát-medencei kultúrtáj, az erdélyi építészeti környezet történelmi rétegzettsége erős inspirációval

szolgál számára, és meghatározza építészeti gondolkodását. Műveiben fontosabb a folytonosság, mint a különbözőség és az önmagáért vett újdonság vágya, s ezt a folytonosságot mindig tiszta és visszafogott formálással teremti meg. Ritka, hogy valakinek az elméleti, gyakorlati és oktatói tevékenysége ilyen, nemzetközi szinten is értékelhető módon szolgálja a Kárpát-medencei kultúrkör gyarapodását...” (részlet a laudációból)

Szabó Levente DLA építész a jelen és a múlt egységbe rendezett újraértelmezéséért, magas színvonalú, nemzetközileg is elismert építész alkotói munkásságáért, valamint egyetemi oktatói tevékenysége elismeréseként.

„Szabó Levente a BME Középülettervezési Tanszékén 2001-től meghívott, 2007-től főállású egyetemi oktató, jelenleg docens, tanszékvezető helyettes. 2010-től az Építőművészeti Doktori Iskola titkára, témavezetője és előadója. 2008-tól több éven keresztül az ÉME Mesteriskola mestere. Építész tanári munkája mellett saját irodát vezet. (...) Szinte minden munkája az építész szakma és a szélesebb közvélemény érdeklődésének középpontjába került. Munkáiban a múlt rétegeit feltárva, azokat értő, mai módon kiegészítve fogalmaz meg üzenetet a jelenkor és a jövő számára.” (részlet a laudációból)

Vasáros Zsolt DLA következetes, kiváló tér- és formaérzékről tanúskodó komplex és sokoldalú építészeti alkotói, tanszékvezetői, régész és

MARIANUM HÁZ, SZÓVATA, 2015. TERVEZTE: CALLMEYER LÁSZLÓ

HANGVILLA, VESZPRÉM. TERVEZTE: ANTHONY GALL, ALBÓCINÉ ÁBRAHÁM GABRIELLA. FOTÓ: BUJNOVSZKY TAMÁS

kiállítás-tervezői munkássága elismeréseként. „Vasáros Zsolt építészeti tanulmányai közben az ELTE Egyiptológiai Tanszékének vendég-hallgatója volt, majd a Kölni Egyetem Régészeti Intézetében kutatott, mely jól mutatja érdeklődésének kettősségét. A BME Ipari és Mezőgazdasági Építettervezési vezető docenseként napjainkban is egyiptomi és hazai régészeti munkák résztvevője. A régészeten túl a kiállítás-tervezés területén is számos sikeres feladatot oldott meg. Az ő nevéhez fűződik a Sárospataki Vármúzeum, a Páva utcai Holokauszt emlékműzeum, a Magyar Nemzeti Múzeum állandó tárlatán túli időszakai kiállítások, pl. a Botticellitől Tizianóig, vagy a Cézanne és a múlt. Az ő tervei alapján készült a „Mi magyarok” látogatóközpont a Magyarországi Házában és az 56-os Kossuth téri emlékhely. Vasáros Zsolt építészeti munkásságát a komplexitás jellemzi, mely az építészeti esztétikai értéken túl ötvözi az oktatói mivoltából is adódó kreativitást, a régészet gyakorlati anyag és tárgyközpontúságát, és a kiállítás-tervezés lényegkiemelő dramaturgiáját. Mindezt együtt – nemzetközi mércével mérhetően.” (részlet a laudációból)

Zakariás Attila a székelyföldi népi építészet szakértőjeként végzett több évtizedes értékmentő és értékteremtő építészeti munkásságáért, valamint az erdélyi műemlékvédelem területén kifejtett tevékenységéért. „Zakariás Attila életműve kezdeteitől fogva két pilléren nyugszik: egyfelől a korán fel-

fedezett, megismert és sajátként elfogadott népi építészet, másfelől az erdélyi egyházi és világi műemlékek, amelyeknek alapos ismerője, csodálója. Mindkettő meghatározó hatást gyakorol művészetére. Kialakult egyéni művészi stílusa, építészeti formavilága szervesen ötvöz egybe modernséget és hagyományt, népi építéstechnikát és kortárs programot. (...) Számos kúria, kastély, templom rehabilitációja, restaurálása, életre keltése fémjelzi munkásságát. Minden újabb tervezési feladattal és házzá épült tervvel egyre világosabban rajzolódik ki egy általa megálmodott és megépített emberi világ, mely hozzájárul a mai Székelyföld sajátosan markáns architektúrájához.” (részlet a laudációból)

Kiemelkedő iparművészeti, ipari tervezőművészeti tevékenysége elismeréseként Ferenczy Noémi-díjban részesült: **Lenkei Balázs** formatervező, iparművész, a MOME egyetemi adjunktusa.

A kortárs képzőművészet területén végzett kiemelkedő műkritikus, kurátori tevékenysége elismeréseként Németh Lajos-díjban részesült: **Készman József** művészettörténész, az ELTE szombathelyi Savaria Egyetemi Központ oktatója. Magyarország Kiváló Művésze díjban részesült: **Csáji Attila Munkácsy Mihály-díjas festőművész**, érdemes művész, az MMA rendes tagja.

Kossuth-díjban részesült: **Pérel Zsuzsa Munkácsy Mihály-díjas képzőművész**, gobelinművész, kiváló és érdemes művész.

Szívből gratulálunk a díjazottaknak!

AWARDS ON MARCH 15TH, 2018

–
On our national holiday, March 15th several state and professional recognitions were awarded. Of the individuals receiving these recognitions this year we are hereby focussing on those whose activities are associated with architecture, the artificial environment or the associated arts of architecture.

HÁROMSZÉK LÁRMAFA-EMLEKMŰ, 2007. TERVEZŐ: ZAKARIÁS ATTILA

GOMBA, BUDAPEST, 2014. TERVEZTE: SZABÓ LEVENTE, GYÜRE ZSOLT. FOTÓ: SZENTIRMAI TAMÁS

RUDAPITHECUS LÁTVÁNYTÁR, RUDABÁNYA. TERVEZTE: VASÁROS ZSOLT FOTÓ: LOVAS KLÁRA

Here We Are – Architectural Photography Award

Nemzetközi építészeti fotókiállítás-sorozat

Budapest, Prága, Krakkó, Pozsony, 2018. február 1. – április 30.

SZÖVEG ÉS FOTÓK TEXT AND PHOTOS: PÁLINKÁS EDIT

A Magyar Építőművészek Szövetsége és a Magyar Építőművészet folyóirat a visegrádi országok összefogásával 2017 tavaszán nemzetközi fotópályázatot hirdetett: professzionális és nyílt kategóriában várták a világ különböző tájain készült építészeti fotókat. A pályázat célja az volt, hogy az építészeti fotón keresztül az épített környezetről való gondolkodásra ösztönözzön. A pályázat a Visegrádi Alap támogatásával, valamint a Cseh Műszaki Egyetem, illetve a szlovák és lengyel építészeti szövetségekkel való együttműködésben jött létre.

Az összefogás révén a fotópályázat lehetőséget adott a közép-európai építészeti fotográfia nemzetközi szinten történő értékelésére. A beérkezett pályaművek magas színvonala azonban ennél továbbra mutat, az építészeti fotográfiáról való globális gondolkodás előmozdítását ösztönözi. Az Architectural Photography Award 2017 fotópályázatra 5 kontinens 34 országából, 137 pályázótól összesen 1273 fotó érkezett. Folyóiratunk 2017/5-ös számában – amely egyben a kiállítás katalógusa is – részletesen beszámoltunk a pályázat eredményeiről, bemutattuk a díjazott fotókat és alkotóikat.

Az Architectural Photography Award 2017 ünnepélyes díjátadójának 2017. november 22-én a Múcsarnok adott otthont. Köszöntő beszédet mondott Krizsán András DLA, a Magyar Építőművészek Szövetségének elnöke, valamint Josef Schulz fotográfus, a zsűri tagjai. A díjátadó idején a Múcsarnokban megtekinthető volt a fotópályázat nyertesiből, döntőseiből, illetve a MÉSZ-MÉ elismerő oklevelében részesült pályaműveiből álló kiállítás is.

Néhány nappal később, november 27-én a Magyar Építőművészek Szövetsége Kós Károly termében nyílt meg a tárlat. A megnyitón Krizsán András DLA, a MÉSZ elnöke méltatta a pályázat eredményét, nemzetközi sikerét. Az ünnepségen jelen volt Juraj Herman, a Szlovák Építészeti Szövetségének elnöke, és meleg hangú köszöntőjében arról beszélt, hogy a Visegrádi Négyek építész szövetségein belül a MÉSZ vezető szerepet visz innovatív kezdeményezéseivel, izgalmas szakmai rendezvényeivel. A megnyitó további részében Somogyi Krisztina vizuális intelligenciakutató az építészeti fotó aktuális helyzetéről beszélt, építészeti és fotográfusok partneri viszonyáról, majd ő vezette azt a kerekasztal-beszélgetést is, amelyben Krizsán András mellett Bujnovszky Tamás építészeti fotográfus, Götz Eszter szerkesztő és Botzheim Bálint építész vettek részt. A beszélgetés a közönség hozzászólásaival értékes párbeszéddé alakult. A kiállítás 2017. december 20-ig volt látogatható a MÉSZ Kós Károly termében.

Az ezt követő hónapokban a kiállítás a vi-

segrádi országok partner szervezeteinél vendégeskedett. Elsőként 2018. február 1-étől a prágai Galerie Jaroslava Fragnera építészeti galéria adott otthont a tárlatnak. A megnyitón Dan Merta, a galéria igazgatója mellett Jan Stempel, a prágai egyetem építész professzora, a fotópályázat egyik zsűritagja köszöntötte a vendégeket. A kiállítást Václáv Šedý építészeti fotográfus nyitotta meg, beszédében az építész, a természet és az alkotó ember sajátos viszonyát értelmezte, hangsúlyozva: „A valóságot ábrázoló képeket nem a természet teremti, ezeket csak az ember alkothatja meg, és csak azért, mert a világ összes ábrázolása magával hordozza az alkotó személyiségének egyediségét. Az építészeti fotóján tehát a tér háromdimenziós világa és formája találkozik a képi értelmezéssel. A fénykép percepciója a fotográfiai ábrázolás és a néző közötti gondolati kapcsolat. Amikor két egymás mellett elhelyezett képet nézünk, olyan asszociáció jön köztük létre, amely egy harmadik gondolati képet alkot az elménkben. Ezért a teljes kiállítást egy összességnek tekinthetjük, mi-

PÁLINKÁS EDIT ÉS BOHDAN LISOWSKI A KRAKKÓI KIÁLLÍTÁS MEGNYITÓJÁN

közben a távoli és véletlen formai és a térbeli asszociációk lehetővé teszik, hogy jobban megértsük az egyes képek értelmét.”

A kiállítássorozat következő helyszíne 2018. március 6. – 16. között a SARP (Lengyel Építész Szövetség) krakkói építészeti galériája volt. Ahogy a korábbi megnyitókön is tapasztalhattuk, itt is komoly szakmai érdeklődés kísérte az eseményt. A kiállítást Bohdan Lisowski, a krakkói Galeria Architektury SARP igazgatója nyitotta meg, aki tájékoztatta az érdeklődőket a nemzetközi pályázat részleteiről és méltatta azt a közép-európai szakmai együttműködést, amely lehetővé tette egy világméretű építészeti fotográfiai bemutatko-

zás létrejöttét. A megnyitót követő kötetlen beszélgetésen professzorok és egyetemi építész hallgatók közösen elemezték a fotókat és méltatták a kiállított anyag sokszínűségét.

A sorozat utolsó állomása a Szlovák Építész Szövetség galériája volt Pozsonyban, ahol 2018. április 11-én nyílt meg a díjnyertes fotókat bemutató kiállítás. Juraj Herman, a Szlovák Építész Szövetségének elnöke megnyitó beszédében – a többi partner intézményhez hasonlóan – biztosította a fotópályázattal kapcsolatos hosszú távú együttműködés lehetőségét.

A komoly szakmai érdeklődéssel, és a visegrádi országok mindegyikében élénk média-visszhanggal megvalósított rendezvénysorozat sikere igazolta a pályázati kiírás legfőbb célkitűzését, melyet így fogalmaztunk meg: „Kiíróként szeretnénk kimozdítani az építészeti fotót a szakma szűkebb közegeből, és közelebb vinni a közönséghez. A vizuális művészetek lényege évezredek óta az ember és környezetének viszonyáról való képi gondolkodás. A 21. században az emberiség kulcskérdésévé vált a mesterséges környezet humanizálása. Az építészet már régen nem csupán az építész szakma ügye. Ennek nyomán az építészeti fotó is túllépett az építészmunkatársaként dolgozó fotográfus alkotói tevékenységén és széles, az egész társadal-

mat érintő, szociális, pszichológiai, esztétikai és technológiai területeket is bevonó, általános párbeszéd képi nyelven kommunikáló közege lett.”

*HERE WE ARE
ARCHITECTURAL PHOTOGRAPHY AWARD
BUDAPEST, PRAGUE, CRACOW, BRATISLAVA,
FEBRUARY 1ST – APRIL 30TH, 2018*

The Association of Hungarian Architects and its periodical titled Hungarian Architecture jointly published an international photo contest in the spring of 2017 in co-operation with the Visegrád 4 countries in two categories, one for professionals and the other open to anyone, inviting architectural photos taken all over the world. The goal of this contest was to encourage and boost thinking about man-made environment through architectural photography. The tender was supported by the Visegrád Fund and was organised in co-operation with the Czech University of technology and the associations of the Slovak and Polish architects. From the beginning of 2018 on, the exhibitions was hosted by the partner organisations in the four Visegrád countries. The article below summarises the success they had there.

Király Gyógyfürdő rekonstrukciója és bővítése

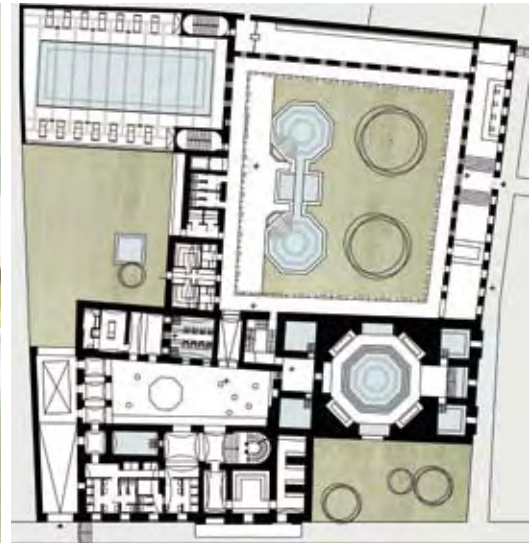
A tervpályázat eredménye

A Budapest Gyógyfürdői és Hévízei Zrt. által kiírt nyílt, titkos ötletpályázat a Király Gyógyfürdő rekonstrukciójára és bővítésének tervezési munkáira a Magyar Építőművészek Szövetsége szakmai közreműködésével került lebonyolításra.

A Király Gyógyfürdő az egyetlen olyan, nemzetközi jelentőségű, napjainkban is üzemeltetett fürdő a fővárosban, melyet Buda török megszállása idején építettek. Vízellátása az építéskor és jelenleg is a Szent Lukács gyógyfürdő térségében feltárt hévvízes kutakból történt. Az épületegyüttes ókori rétegekre épült, három karakteres periódusban érte el mai formáját (török kor, barokk kor, klasszicista), 1956-ban régészeti feltárások történtek a helyreállítás előtt, ami alapjául szolgált a későbbi helyreállításoknak. A tudományos kutatásokra alapozott, és dokumentált, hosz-

1. DÚJ: 3H ÉPÍTÉSZIRODA KFT.

1. DÍJ: 3H ÉPÍTÉSZIRODA KFT.

2. DÍJ: ARCHIKON KFT.

szű évtizedek alatt felújított épület, a forráshiányok miatt mindig csak részleteiben volt képes megújulni és megoldani az aktuálisan felmerülő problémákat. A beérkezett pályaművek jelentős száma bizonyítja, hogy jelen ötletpályázatra alapulva aktuális és szükséges egy teljes épületegyüttesre kiterjedő komplex rekonstrukció, nívós helyreállítás és bővítés.

1. díj: 3h Építésziroda Kft., tervezők: Csillag Katalin, Gunther Zsolt, Boromissza Júlia, Kállay Gábor, G&B Plan Kft.: Bukovics János
„Helyfoglalása, az új épület kontúrjának, léptékének, tömegének tömbön belüli kijelölése

képletszerűen tiszta. Ebből egyenesen következik, hogy a megjelenés határozott, következetes, a formálás, az építészeti eszköztár mindezt erősíti. (...) A funkcionális rend mintaszerű, érthető, átlátható. Ebbe beletartozik a gépészeti terek, gazdasági helyiségek leosztása, kapcsolatrendszere is. A bejárat elegánsan kialakított. Az új épületrészek szerkesztettsége egységes. Ennek a nagyvonalú, áttekinthető téri rendnek ára van: a parkoló és az úszómedence a térszín alá kényszerül, ami technikai, technológiai nehézségeket és költségesebb kivitelezést eredményez. (...) A belső térszervezés logikus, a fürdő egységek fejlesztése,

leválasztása, az elválasztott beléptetés megoldott. A törökfürdő felújítása és a barokk rész átalakítása a török fürdő előtereként művészettörténeti tanulmánnyal alátámasztott, átgondolt. Az öltözők telepítése, kialakítás példaértékű. A terv koherens, minden részletében következetesen végiggondolt. Céljait, döntéseit egyszerűen, több oldalról alátámasztva fogalmazza, magyarázza. Az építészeti eszköztára sokrétű, a lehetőségek közül a felújítás, átalakítás, új építés eltérő szempontrendszerének megfelelően érzékenyen szelektál. Az előadásmód nagyban segíti a megértést, a koncepció állításainak, és a tervezési folya-

mat során meghozott döntések közötti okozati összefüggések érdemi átláthatóságát, követhetőségét.” (részlet a zsűri értékeléséből)

2. díj: Archikon Kft., tervezők: Nagy Csaba, Pólus Károly, Bognár Gergely, Botos András, Dobos Bence László, Pásztor Ádám, Törös Ágnes, Várhidi Bence, Varga Mátyás

„Az új épületrész hangsúlyos az együttes szempontjából, a pályázó a morfológiai szempontból szellősebb belső udvari pozícióba nagy, nehéz kubust illeszt. A klasszicista udvar déli oldala felől is jól érzékelhető a kiemelkedő tömeg. Földszinten tartott gépészeti területekkel közvetlen az öltöző-kapcsolat a medencével, viszont közvetett az egyéb fürdőspecifikus attrakciókkal. (...) A medence-tér vizuális kapcsolatot tud tartani a klasszicista udvarral, ugyanakkor zajosabb élettere elválik az intímabb, csendesebb világtól. A főbejárat az eredeti helyén marad, elegáns-tágas megérkezés, lépcsőházak súlypontba kerültek. Értékes elképzelés, hogy a klasszicista udvar köré szerveződik a gyógyászati rendeltetés. Apró, de a kerengő hatás erősítő mozzanat a térelhatárolás síkjának kimozdítása az oszlopsor tengelyéből. A főközlekedési zónától legmesszebb eső terület – étterem – külső megközelítésű, szélső pozíciója ellenére erénnyé is válhat a funkció-mixben, ha a megfelelően színvonalas közterületi kapcsolattal a fürdőzés utáni időtöltés színtere lesz. Az ún. „török udvar” a telek sarkán ál-udvar, kerítés-jellegű kiegészítése egy történeti szempontból nőtt kompozíciónak, mely inkább eltakarja, mint kiemeli ennek a negatív saroknak az előnyeit. (...) A belsőépítészet bemutatott szintje színvonalas, érdekes elgondolás az átrium öltözőemeletének finom és könnyednek tűnő leválasztása a „török pihenőtértől”, elválasztva a relaxációt a mozgalmas, funkcionális világtól.” (részlet a zsűri értékeléséből)

3. díj: Gereben Marián Építészeti Kft., tervezők: Gereben Péter, Marián Balázs, Barta Gyöngyi, Bódi Gergely Gergő, Dormán Miklós, Ivicsics Júlia, Oszlányi Soma, dr. Haris Andrea, Mészáros Olivér, Mohácsi Sándor

A történeti együttest kiegészítve teljesen beépíti a telek délnyugati negyedét és a török fürdőhöz kapcsolódó, fallal határolt kertet

3. DÍJ: GEREBEN MARIÁN ÉPÍTÉSZEK KFT.

alakít ki a Fő utca – Ganz utca szögletében. A főbejáratot áthelyezi a klasszicista szárny tengelyébe. A történeti struktúrákhoz jól igazodó, gazdaságos beépítés nem veszi figyelembe a római út esetleges nyomvonalát, de tágas, kelet-nyugati tengelyű 25 m-es új úszómedencét tervez. Az új vendégbejárat elhelyezése megfelelő, de az öltözőzóna kialakítása nem optimális. A keretes továbbépítés rendezett össz-

képet biztosít az együttesnek. (...) Szerkezeti megoldásai racionálisak, az üveg-gerendás hullámzó üvegtető szép építészeti megoldás. (...) A történeti szövet kortárs továbbszövését célzó (keretes beépítésű) fürdő-fejlesztés és bővítés erős hangulatú belső világot hoz létre, amely a történetiségre ráerősítő, karakteresen megfogalmazott kortárs építészettel párosul.” (részlet a zsűri értékeléséből)

RECONSTRUCTION AND EXTENSION OF KIRÁLY MEDICINAL BATHS RESULTS OF THE CONCEPT CONTEST

Published by Budapest Medicinal and Thermal Baths Co., the open secret concept and design contest targeted the reconstruction and extension of Király Medicinal Baths with the partnership of the Association of Hungarian Architects in organisation. Király Medicinal Baths is the one and only baths complex in Budapest still in operation which was built at the time of the Turkish occupation of Buda and is of international significance today. The large number of entries submitted for the contest prove that a comprehensive reconstruction, high-standard restoration and extension is both necessary and timely based on the current concept contest.